

Zorginstituut Nederland

201902599

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Aan de Geschillencommissie van
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. de heer I
Postbus 291
3700 AG ZEIST

Zorginstituut Nederland
Zorg I

Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

Contactpersoon

2020016905

Datum 6 april 2020
Betreft Advies als bedoeld in artikel 114 Zorgverzekeringswet

Zaaknummer
2020013743

Onze referentie
2020016905

Uw referentie
201902599

Uw brief van
16 maart 2020

Geachte voorzitter, commissie,

U hebt op 16 maart 2020 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoeker en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van medicinale cannabis.

Bij uw adviesaanvraag hebt u ons ook een kopie van het dossier gestuurd, maar een verslag van de hoorzitting ontbreekt nog. Het Zorginstituut brengt daarom een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In artikel 5 van de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op farmaceutische zorg omschreven. Dit komt overeen met hetgeen daarover bij en krachtens de Zorgverzekeringswet is bepaald.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoeker aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Het advies van het Zorginstituut kan dus geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoeker

Verzoeker lijdt aan chronische zenuwpijn en lage rugklachten welke niet reageren op invasieve pijnbestrijding. In de afgelopen jaren is hij uitgebreid in behandeling (geweest) bij verschillende artsen (huisarts, neuroloog/neurochirurg, anesthesioloog, revalidatiearts) inclusief de pijnpoli. De zenuwpijn kan echter niet goed worden beheerst. Specialisten geven aan dat ze geen behandel-mogelijkheden meer kunnen bieden. Verzoeker is volgens de specialisten uitbehandeld. De huisarts heeft veel medicatie geprobeerd, soms met redelijk effect en vaak ook niet. Verzoeker wilde als laatste middel medicinale cannabis

toevoegen aan de bestaande medicatie. Verzoeker gebruikte de volgende medicatie in 2017: Fentanyl 100 (waarschijnlijk fentanyl pleisters), Cymbalta® (duloxetine), Oramorph® (morfine drank), gabapentine en Sarotex® (amitriptyline). Verzoeker maakt bij verweerder aanspraak op vergoeding van cannabis Bedica THC 2% olie.

Zorginstituut Nederland
Zorg I

Datum
6 april 2020

Onze referentie
2020016905

Verweerder heeft de aanvraag tot vergoeding van medicinale cannabis afgewezen. Verweerder voert hierbij aan dat geen sprake is van rationele farmacotherapie.

Adviesbevoegdheid

Uit het dossier blijkt dat verzoeker aanspraak maakt op vergoeding van de medicinale cannabis op basis van coulance. Het Zorginstituut kan, gelet op artikel 114, derde lid Zvw, alleen beoordelen of verzoeker aanspraak kan maken op vergoeding van medicinale cannabis ten laste van de basisverzekering. Het Zorginstituut kan niet adviseren over vergoedingen op basis van coulance. Uit telefonisch overleg met de SKGZ bleek dat verzoeker toch ook een uitspraak wil over de aanspraak op grond van de basisverzekering. Daarom brengt het Zorginstituut advies uit in dit geschil.

Juridisch kader

Verzoeker maakt aanspraak op vergoeding van cannabis Bedica THC 2% olie. Dit is een apotheekbereiding.

Apotheekbereidingen zijn niet-geregistreerde geneesmiddelen die pas worden ingezet indien er geen geregistreerd adequaat alternatief is. Uit artikel 2.8, eerste lid onder b van het Besluit zorgverzekering blijkt dat apotheekbereidingen onder de aanspraak op farmaceutische zorg kunnen vallen mits er sprake is van rationele farmacotherapie. Dit is het geval indien het gaat om een behandeling, preventie of diagnostiek van een aandoening met een geneesmiddel in een voor de patiënt geschikte vorm, waarvan de werkzaamheid en effectiviteit blijkt uit wetenschappelijke literatuur en die tevens het meest economisch is voor de zorgverzekering.

Farmacotherapeutische beoordeling

Na kennisneming van het geschil heeft het Zorginstituut dit dossier voor een farmacotherapeutische beoordeling voorgelegd aan zijn farmacotherapeutisch adviseur. Deze heeft de stukken bestudeerd en deelt het volgende mee.

Standpunt medicinale cannabis

Het Zorginstituut heeft in 2003 het standpunt¹ ingenomen dat medicinale cannabis voor geen enkele indicatie rationele farmacotherapie betreft. Dit standpunt is begin 2016 herbevestigd.²

Medio 2017 heeft de minister van VWS aan het Zorginstituut gevraagd om te onderzoeken of recente wetenschappelijke publicaties aanleiding kunnen geven tot een herbeoordeling van medicinale cannabis. Naast wetenschappelijke literatuur heeft het Zorginstituut hierbij ook internationale rapporten betrokken die autoriteiten in andere landen hebben gebruikt als basis voor hun besluit om

¹ CFH-rapport 03/19 Beoordelingsrapport medicinale cannabis, 02-11-2003. Te raadplegen via: <https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/standpunten/2003/09/02/beoordeling-medicinale-cannabis>

² Zie: <https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/standpunten/2003/09/02/beoordeling-medicinale-cannabis>

medicinale cannabis wel (gedeeltelijk) te vergoeden. Het Zorginstituut stelde na dit onderzoek vast dat er sprake is van belangrijke tekortkomingen in de bewijskracht van de gepubliceerde studies. Het Zorginstituut constateerde dat de bewijskracht voor effectiviteit van medicinale cannabis bij verschillende ziektebeelden, waaronder chronische pijn (neuropatische pijn, oncologische/palliatieve pijn etc.), gemiddeld laag is. Dit heeft tot de conclusie van het Zorginstituut geleid dat er geen aanleiding bestaat voor een integrale herbeoordeling van medicinale cannabis en dat het eerdere advies (uit 2003) geen herziening behoeft.³ Vergoeding van medicinale cannabis vanuit het basispakket blijft hierdoor (nog steeds) niet mogelijk omdat niet voldaan wordt aan het criterium rationele farmacotherapie.

Zorginstituut Nederland
Zorg I

Datum
6 april 2020

Onze referentie
2020016905

Update literatuursearch

Om te beoordelen of sinds 2017 nieuwe wetenschappelijke literatuur is gepubliceerd heeft het Zorginstituut op 1 april 2020 een literatuursearch uitgevoerd in PubMed.⁴ Dit heeft geleid tot 10 hits. Echter, geen enkele publicatie is bruikbaar gebleken voor de onderbouwing van eventuele werkzaamheid of effectiviteit van THC olie bij de indicatie chronische zenuwpijn en lage rugklachten.

Conclusie

Medicinale cannabis toegepast bij de indicatie chronische zenuwpijn en lage rugklachten komt niet voor vergoeding in aanmerking ten laste van de basisverzekering omdat geen sprake is van rationele farmacotherapie. De werkzaamheid en effectiviteit van medicinale cannabis bij deze indicatie zijn niet aangetoond op basis van wetenschappelijke literatuur.

Het advies

Het Zorginstituut heeft kennisgenomen van de stukken en beoordeeld of verweerder terecht het gevraagde heeft afgewezen. Gelet op het bovenstaande adviseert het Zorginstituut tot afwijzing van het verzoek.

Hoofdstuk 2

Hoofd afdeling Zorg

³ Brief Zorginstituut Nederland, Verkenning pakketwaardigheid cannabisproducten d.d. 06-11-2017. Te raadplegen via: <https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/adviezen/2017/11/06/herbeoordeling-medicinale-cannabis-geen-verzekerde-zorg>

⁴ Met de zoektermen 'cannabis' AND 'lower back pain'. Zoekstring: ("cannabis"[MeSH Terms] OR "cannabis"[All Fields]) AND ("low back pain"[MeSH Terms] OR ("low"[All Fields] AND "back"[All Fields] AND "pain"[All Fields]) OR "low back pain"[All Fields] OR ("lower"[All Fields] AND "back"[All Fields] AND "pain"[All Fields]) OR "lower back pain"[All Fields]).